

2. Mitä häirintä on?

3. Ketkä kokevat häirintää?

4. Mitä häirinnästä seuraa?

5. Minkä pitää muuttua?

1. Sisältövaroitukset ja turvallisemman tilan periaatteet

6. Keinoja häirinnän ehkäisemiseen ja puuttumiseen

7. Kiitos!

NAISTENKARTANO

Häirintä ei ole harmitonta!

Mitä se on ja minkä tulisi muuttua?

Koulutuksen sisältövaroitukset

Esityksessä käsitellään:

- Häirintää sekä seksuaalista häirintää
- Syrjintää
- Rasismia
- Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kohtaamaa syrjintää
- Ylläolevien yleisyyttä ja ilmenemismuotoja suomalaisessa yhteiskunnassa

Koulutuksesta poistuminen sekä osallistumatta oleminen on aina sallittu mikäli tuntuu että aihepiiriä ei tunnu hyvältä käsitellä.
Kaikki on vapaaehtoista!

**Naistenkartanon
turvallisemman
tilan periaatteet**

Turvallisemman tilan periaatteet

Turvallisempien tilojen periaatteiden tarkoitus on turvata kaikkien mahdollisuus osallistua koulutukseen turvallisesti ja tasavertaisesti.

1. Kunnioitamme jokaisen sukupuolista itsemäärittelyoikeutta. Tämä tarkoittaa sitä, ettemme me määrittele sukupuolen käsitettä, sen oikeanlaista ilmentämistapaa tai mitään siihen liittyviä olettamuksia kenenkään puolesta.

2. Pyrimme välttämään olettamista ja yleistämistä. Jokainen tekee olettamuksia ja yleistyksiä ihmisistä lähes huomaamattaan – se kuuluu ihmisyyteen. Pyrimme aktiivisesti vaikuttamaan esimerkiksi sanavalinnoilla, toimintatavoilla, avoimuudella ja uteliaisuudella siihen, ettemme olettaisi toisen puolesta mitään hänen sukupuolestaan, seksuaalisuudestaan, elämäntilanteestaan, identiteetistä, kyvykkyyksistä, jne.

Turvallisemman tilan periaatteet

3. Jokaisella on oikeus olla oma itsensä. Suhtaudumme kaikkiin ihmisiin arvostaen. Näemme moninaisuuden mahdollisuutena. Ymmärrämme, että rakentavan vuoropuhelun kautta voimme ymmärtää paremmin toisten eriäviä mielipiteitä. Kaikkien kokemus ei ole universaali.

Emme tingi jakamattomasta ihmisarvosta emmekä ihmisoikeuksista, jotka kuuluvat kaikille.

Autamme mielellämme jokaista näiden periaatteiden noudattamista kaikissa Naistenkartanon tilaisuuksissa!

Pidemmät ja tarkemmat turvallisemman tilan periaatteet ovat nähtävissä kotisivuillamme: www.naistenkartano.com/turvallisemman-tilan-periaatteet/

Koulutuksen sisältövaroitukset

Esityksessä käsitellään:

- Häirintää sekä seksuaalista häirintää
- Syrjintää
- Rasismia
- Seksuaali- ja sukupuolivähemmistöjen kohtaamaa syrjintää
- Ylläolevien yleisyyttä ja ilmenemismuotoja suomalaisessa yhteiskunnassa

Koulutuksesta poistuminen sekä osallistumatta oleminen on aina sallittu mikäli tuntuu että aihepiiriä ei tunnu hyvältä käsitellä.
Kaikki on vapaaehtoista!

**Naistenkartanon
turvallisemman
tilan periaatteet**

2. Mitä häirintä on?

3. Ketkä kokevat häirintää?

4. Mitä häirinnästä seuraa?

5. Minkä pitää muuttua?

1. Sisältövaroitukset ja turvallisemman tilan periaatteet

6. Keinoja häirinnän ehkäisemiseen ja puuttumiseen

7. Kiitos!

NAISTENKARTANO

Häirintä ei ole harmitonta!

Mitä se on ja minkä tulisi muuttua?

2. Mitä häirintä on?

Häirintä on yhdenvertaisuuslaissa kiellettyä syrjintää. Laissa häirintä määritellään käyttäytymisenä, jolla loukataan henkilön ihmisarvoa tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti.

Häirintä on laissa kielletyn syrjinnän yksi muoto.

Lähteet:

Yhdenvertaisuusvaltuutettu.fi
Oikeusministeriö (2018). Häirintä on syrjintää.

**Esimerkki I.
Työelämä**

**Mitä on
sukupuolinen
häirintä?**

**Miten häirintä
voi ilmetä
työpaikalla?**

Miten häirintä voi ilmetä työpaikalla?

Häirintä voi ilmetä esimerkiksi ikään, sukupuoleen, ihonväriin, mielipiteisiin tai vakaumukseen liittyvänä ilkeilynä, kommentointina tai muuten loukkaavana käytöksenä.

Häirintää on esimerkiksi henkilön yksilöllisten ominaisuuksien, luonteenpiirteiden ja yksityiselämän mustamaalaaminen, vähättely, eristäminen, työsuoritussten perusteeton arvostelu tai perusteeton epätasa-arvoinen jakautuminen.

2. Mitä häirintä on?

Häirintä on yhdenvertaisuuslaissa kiellettyä syrjintää. Laissa häirintä määritellään käyttäytymisenä, jolla loukataan henkilön ihmisarvoa tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti.

Häirintä on laissa kielletyn syrjinnän yksi muoto.

Lähteet:

Yhdenvertaisuusvaltuutettu.fi
Oikeusministeriö (2018). Häirintä on syrjintää.

**Esimerkki I.
Työelämä**

**Mitä on
sukupuolinen
häirintä?**

**Miten häirintä
voi ilmetä
työpaikalla?**

Mitä on sukupuoliainen häirintä?

Sukupuoleen perustuvaa häirintää ovat esimerkiksi seksuaalisesti vihjailevat eleet ja ilmeet, härskit puheet, "kaksimieliset" vitsit, sukupuoliyhteyttä tai muuta sukupuoliä koskevat ehdottelut ja vaatimukset ja yksityiselämää ja pukeutumista koskevat huomautukset ja kysymykset.

Sukupuoleen perustuva häirintä liittyy läheisesti seksuaaliseen häirintään, mutta voi olla myös esim. vaientamistarkoituksessa tehtyä häirintää ilman seksuaalista latausta.

2. Mitä häirintä on?

Häirintä on yhdenvertaisuuslaissa kiellettyä syrjintää. Laissa häirintä määritellään käyttäytymisenä, jolla loukataan henkilön ihmisarvoa tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti.

Häirintä on laissa kielletyn syrjinnän yksi muoto.

Lähteet:

Yhdenvertaisuusvaltuutettu.fi
Oikeusministeriö (2018). Häirintä on syrjintää.

**Esimerkki I.
Työelämä**

**Mitä on
sukupuolinen
häirintä?**

**Miten häirintä
voi ilmetä
työpaikalla?**

Esimerkkitapauksia I. *Työelämä*

Laaja kysely: Moni korkeakoulutettu kokenut työssään häirintää, mutta vain harva puuttunut siihen

Yle: Pelastusalalla ja ensihoidossa seksuaalista häirintää, naisten vähättelyä ja avointa naisvihaa

PAM selvitti asiakaspalvelutyössä koettua väkivallan uhkaa ja seksuaalista häirintää 70 % alle 25-vuotiaista on kokenut työssään seksuaalista häirintää

“Tietyistä koomikoista on varoiteltu etukäteen” – seksuaalinen häirintä puhuttaa Suomen stand up -piireissä, tällaisia kokemukset ovat

Nöyryytys ja seksuaalinen häirintä on alalla tavallista, kertoo tuore juttu – “Klassisen musiikin piireissä on opittu vaikenemaan vaikeista asioista”

1. <https://yle.fi/a/3-10640387>
2. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/yle-pelastusalalla-ja-ensihoidossa-seksuaalista-hairintaa-naisten-vahattelya-ja-avointa-naisvihaa/8274746>
3. <https://www.pam.fi/uutiset/pamin-kysely-seksuaalinen-hairinta-lisaantyy-palvelualueilla-tyopaikoille-tarvitaan-lisaa-osaamista-ja-ilmapiirin-muutos.html>
4. <https://yle.fi/a/3-11995952>
5. <https://yle.fi/a/3-11222956>

2. Mitä häirintä on?

Häirintä on yhdenvertaisuuslaissa kiellettyä syrjintää. Laissa häirintä määritellään käyttäytymisenä, jolla loukataan henkilön ihmisarvoa tarkoituksellisesti tai tosiasiallisesti.

Häirintä on laissa kielletyn syrjinnän yksi muoto.

Lähteet:

Yhdenvertaisuusvaltuutettu.fi
Oikeusministeriö (2018). Häirintä on syrjintää.

**Esimerkki I.
Työelämä**

**Mitä on
sukupuolinen
häirintä?**

**Miten häirintä
voi ilmetä
työpaikalla?**

2. Mitä häirintä on?

3. Ketkä kokevat häirintää?

4. Mitä häirinnästä seuraa?

5. Minkä pitää muuttua?

1. Sisältövaroitukset ja turvallisemman tilan periaatteet

6. Keinoja häirinnän ehkäisemiseen ja puuttumiseen

7. Kiitos!

NAISTENKARTANO

Häirintä ei ole harmitonta!

Mitä se on ja minkä tulisi muuttua?

3. Ketkä kokevat häirintää?

Häirintä ei ole ilmiönä riippuvainen tekijän sukupuolesta, poliittisesta orientaatiosta, etnisyydestä, seksuaalisesta suuntautumisesta tms. vaan sitä on kaikkialla missä on *valtaa ja hierarkioita*.

Häirintä on ilmiönä **sukupuolistunut**, eli sukupuoli vaikuttaa siihen keihin ja miten häirintä kohdistuu. Häirinnän kohteeksi joutumisen riskiä lisää rodullistettuun ihmisryhmään kuulumisen sekä seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuulumisen.

Esimerkki
II. Urheilu

IV.
Rasistinen
häirintä

III. Sukupuoli-
vähemmistöt

II. Seksuaali-
vähemmistöt

I. Sukupuolen
vaikutus

Kuva: rawpixel.com / Freepik

Naisista 38 prosenttia ja miehistä 17 prosenttia oli kokenut seksuaalista häirintää kahden viime vuoden aikana.

Nuoret naiset kohtasivat seksuaalista häirintää useammin kuin muut: **yli 50 % alle 35-vuotiaista** naisista oli kokenut seksuaalista häirintää kahden viime vuoden aikana.

Naiset kokivat seksuaalista häirintää pääasiassa miesten taholta, miehet puolestaan sekä naisten että miesten taholta.

Lähteet:

Tasa-arvobarometri 2017, Sosiaali- & terveystieteiden tutkimus STM

N. Ollus, N. & M. Tanskanen, P. Honkatukia, H. Kainulainen (2019) Sukupuolistunut vihapuhe, seksuaalinen häirintä ja risteävät yhteiskunnalliset erot. Teoksessa Teräsaho, Mia & Närvi, Johanna (toim.) (2019) *Näkökulmia sukupuolten tasa-arvoon – Analyyskejä tasa-arvobarometrasta 2017.*

3. Ketkä kokevat häirintää?

Esimerkki
II. Urheilu

Häirintä ei ole ilmiönä riippuvainen tekijän sukupuolesta, poliittisesta orientaatiosta, etnisyydestä, seksuaalisesta suuntautumisesta tms. vaan sitä on kaikkialla missä on *valtaa ja hierarkioita*.

Häirintä on ilmiönä **sukupuolistunut**, eli sukupuoli vaikuttaa siihen keihin ja miten häirintä kohdistuu. Häirinnän kohteeksi joutumisen riskiä lisää rodullistettuun ihmisryhmään kuulumisen sekä seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuulumisen.

IV.
Rasistinen häirintä

III. Sukupuoli-
vähemmistöt

II. Seksuaali-
vähemmistöt

I. Sukupuolen
vaikutus

Kuva: rawpixel.com / Freepik

- Seksuaalivähemmistöt kohtaavat niin rakenteellista syrjintää kuin erilaisissa arjen tilanteissa tapahtuvaa syrjintää ja häirintää.
- Rakenteellista syrjintää voi kohdata esimerkiksi töiden tai asunnon etsinnässä tai oikeuksien eväämisenä esimerkiksi avioliittoon.
- Arjen tilanteissa tapahtuvaa häirintää voi olla esimerkiksi loukkaavat vitsit tai halventava puhe.
- Monesti heteronormi on niin yhteiskunnassa totuttu tapa ettei sen olemassaoloa edes huomata.
- Aito yhdenvertaisuus vaatiikin normien purkamista, kuten esimerkiksi ettei oleteta kaikkien työpaikalla olevan heterosuhteissa.

3. Ketkä kokevat häirintää?

Häirintä ei ole ilmiönä riippuvainen tekijän sukupuolesta, poliittisesta orientaatiosta, etnisyydestä, seksuaalisesta suuntautumisesta tms. vaan sitä on kaikkialla missä on *valtaa ja hierarkioita*.

Häirintä on ilmiönä **sukupuolistunut**, eli sukupuoli vaikuttaa siihen keihin ja miten häirintä kohdistuu. Häirinnän kohteeksi joutumisen riskiä lisää rodullistettuun ihmisryhmään kuuluminen sekä seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuuluminen.

Esimerkki
II. Urheilu

IV.
Rasistinen
häirintä

III. Sukupuoli-
vähemmistöt

II. Seksuaali-
vähemmistöt

I. Sukupuolen
vaikutus

Kuva: rawpixel.com / Freepik

- **Sukupuolivähemmistö on kattotermi** heille, jotka eivät koe syntymässä määriteltyä sukupuolta omakseen tai joiden sukupuoli, sen ilmaisu ja kokemus eivät kaikin tai jollain tavoin vastaa normatiivisia käsityksiä sukupuolesta.
- EU-tutkimuksessa Suomen osalta **60 prosenttia kaikista** HLBTI-vastaaajista oli kokenut häirintää viimeisten viiden vuoden aikana.
- **Eniten häirintää** oli kohdannut **transihmiset (70 %)** ja **intersukupuoliset (75 %)**.
- Sukupuolivähemmistöt ovat myös rakenteellisesti syrjittyjä, esim. translain sterilisaatiovaatimus sekä kolmannen sukupuolen puuttuminen juridisesti.

3. Ketkä kokevat häirintää?

Esimerkki
II. Urheilu

Häirintä ei ole ilmiönä riippuvainen tekijän sukupuolesta, poliittisesta orientaatiosta, etnisyydestä, seksuaalisesta suuntautumisesta tms. vaan sitä on kaikkialla missä on *valtaa ja hierarkioita*.

Häirintä on ilmiönä **sukupuolistunut**, eli sukupuoli vaikuttaa siihen keihin ja miten häirintä kohdistuu. Häirinnän kohteeksi joutumisen riskiä lisää rodullistettuun ihmisryhmään kuulumisen sekä seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuulumisen.

IV.
Rasistinen häirintä

III. Sukupuoli-
vähemmistöt

II. Seksuaali-
vähemmistöt

I. Sukupuolen
vaikutus

Kuva: rawpixel.com / Freepik

Rasistinen häirintä Suomessa

- Rasismi tarkoittaa jonkun ihmisryhmän tai siihen kuuluvan henkilön pitämistä muita huonompana esimerkiksi etnisen alkuperän, kansalaisuuden, äidinkielen tai uskonnon perusteella.
- Valkoisuusnormi viittaa ajatusmalliin, jossa valkoista ihonväriä pidetään tavallisena ja muita sitä vasten ikään kuin poikkeavana, "erityistapauksina."
- Rodullistettu-terminä tuo esiin asetelman keinotekoisuuden ja tähtää purkamaan valkoisuusnormia.

Rasististen häirinnän yleisyys Suomessa

- Rasismi ja rasistinen häirintä on Suomessa hälyyttävän yleistä.
- Being Black in the EU (BBIEU) - vertailututkimuksessa afrikkalaistaustaisista **63 %** raportoi kokeneensa rasistista häirintää Suomessa viimeisen viiden vuoden aikana, joka oli **yli kaksi kertaa** muiden EU-vertailumaiden keskiarvon (30%).
- Vertailumaista Suomessa jouduttiin **useimmiten (14%** viimeisen viiden vuoden aikana) rasistisen fyysisen väkivallan kohteeksi.
- Ulkomaalaistaustaisista **joka kymmenes** oli kokenut syrjintää ja epäoikeudenmukaista kohtelua viranomaistahoilta, kuten poliisissa, Kelassa tai sosiaalipalveluissa, terveyspalveluissa tai TE-toimistoissa asioidessaan.
- Suomessa viharikoksen yhteydessä ilmenneistä **vihamotiiveista yleisin** on ihonväri tai etninen tai kansallinen tausta, eli rasistinen motiivi.

Lähteet:

European Union Agency for Fundamental Rights. 2018. *Second European Union Minorities and Discrimination Survey: Being Black in the EU.*

Castaneda A, Larja L, Nieminen T, Jokela S, Suvisaari J, Rask S, Koponen, P & Koskinen S. (2015). *Ulkomaalaistaustaisten psyykinen hyvinvointi, turvallisuus ja osallisuus. Ulkomaista syntyperää olevien työ ja hyvinvointi -tutkimus 2014 (UTH).*

Rikosuhripäivystys ja oikeusministeriö. 2018. *Uhrien kokemuksia viharikoksista Suomessa vuosina 2014-2018*

Rasistinen häirintä Suomessa

- Rasismi tarkoittaa jonkun ihmisryhmän tai siihen kuuluvan henkilön pitämistä muita huonompana esimerkiksi etnisen alkuperän, kansalaisuuden, äidinkielen tai uskonnon perusteella.
- Valkoisuusnormi viittaa ajatusmalliin, jossa valkoista ihonväriä pidetään tavallisena ja muita sitä vasten ikään kuin poikkeavana, "erityistapauksina."
- Rodullistettu-terminä tuo esiin asetelman keinotekoisuuden ja tähtää purkamaan valkoisuusnormia.

3. Ketkä kokevat häirintää?

Esimerkki
II. Urheilu

Häirintä ei ole ilmiönä riippuvainen tekijän sukupuolesta, poliittisesta orientaatiosta, etnisyydestä, seksuaalisesta suuntautumisesta tms. vaan sitä on kaikkialla missä on *valtaa ja hierarkioita*.

Häirintä on ilmiönä **sukupuolistunut**, eli sukupuoli vaikuttaa siihen keihin ja miten häirintä kohdistuu. Häirinnän kohteeksi joutumisen riskiä lisää rodullistettuun ihmisryhmään kuulumisen sekä seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuulumisen.

IV.
Rasistinen häirintä

III. Sukupuoli-
vähemmistöt

II. Seksuaali-
vähemmistöt

I. Sukupuolen
vaikutus

Kuva: rawpixel.com / Freepik

Tapausesimerkkejä II. *Urheilu*

"Kun olin nuorempi, kentälle heitettiin banaaneja" – pysäyttävät esimerkit Suomesta kertovat, miten rasismi on läsnä urheilussa

Jyväskylän liikuntatieteellisessä tutkittiin seksuaalivähemmistöjen syrjäytäkokenemuksia liikunnassa ja urheilussa: suurennuslasin alle joudutaan muun muassa pukutiloissa

Tutkimus antaa karun kuvan Suomen kilpaurheilusta: joka kolmas nainen kokenut seksuaalista häirintää, todennäköisimmin kohteena 16-vuotias maajoukkueurheilija

1. <https://yle.fi/a/3-11986263>
2. <https://www.ksml.fi/urheilu/3181206>
3. <https://yle.fi/a/3-11533040>

3. Ketkä kokevat häirintää?

Esimerkki
II. Urheilu

Häirintä ei ole ilmiönä riippuvainen tekijän sukupuolesta, poliittisesta orientaatiosta, etnisyydestä, seksuaalisesta suuntautumisesta tms. vaan sitä on kaikkialla missä on *valtaa ja hierarkioita*.

Häirintä on ilmiönä **sukupuolistunut**, eli sukupuoli vaikuttaa siihen keihin ja miten häirintä kohdistuu. Häirinnän kohteeksi joutumisen riskiä lisää rodullistettuun ihmisryhmään kuuluminen sekä seksuaali- tai sukupuolivähemmistöön kuuluminen.

IV.
Rasistinen häirintä

III. Sukupuoli-
vähemmistöt

II. Seksuaali-
vähemmistöt

I. Sukupuolen
vaikutus

Kuva: rawpixel.com / Freepik

2. Mitä häirintä on?

3. Ketkä kokevat häirintää?

4. Mitä häirinnästä seuraa?

5. Minkä pitää muuttua?

1. Sisältövaroitukset ja turvallisemman tilan periaatteet

6. Keinoja häirinnän ehkäisemiseen ja puuttumiseen

7. Kiitos!

NAISTENKARTANO

Häirintä ei ole harmitonta!

Mitä se on ja minkä tulisi muuttua?

4. Mitä häirinnästä seuraa?

Häirinnän seuraukset ovat vakavia niin yksilön, yhteisön kuin koko yhteiskunnan näkökulmasta:

- Yksilön mielenterveys järkkyy.
- Yhteisöllisyys ja osallisuuden kokemus rapautuu.
- Uhka demokratialle, jos tietyt ihmisryhmät tippuvat ulos vuoropuhelusta.

**Esimerkki
III.
Politiikka**

**IV. Voimattomuuden
kokemukset**

**III. Demokratian
ja sananvapauden
heikentyminen**

**II. Elintilan
kapeneminen**

**I. Vaikutukset
Mielen-
terveydelle**

Häirintä vaikuttaa mielenterveyteen negatiivisesti

- Häirintä, kiusaaminen ja syrjintä vaikuttavat uhrin henkiseen hyvinvointiin ja voivat aiheuttaa psykologista oireilua, kuten masennusta, ahdistusta ja turvallisuudentunteen laskua.
- Lisäksi häirintä voi kaventaa luottamusta viranomaisiin.
- Oikeusministeriön selvityksessä puolet vastaajista raportoivat häirinnän kohteeksi joutumisen vaikuttaneen psyykkiseen terveyteen ja laskeneen yleistä turvallisuudentunnetta.

4. Mitä häirinnästä seuraa?

Häirinnän seuraukset ovat vakavia niin yksilön, yhteisön kuin koko yhteiskunnan näkökulmasta:

- Yksilön mielenterveys järkkyy.
- Yhteisöllisyys ja osallisuuden kokemus rapautuu.
- Uhka demokratialle, jos tietyt ihmisryhmät tippuvat ulos vuoropuhelusta.

**Esimerkki
III.
Politiikka**

**IV. Voimattomuuden
kokemukset**

**III. Demokratian
ja sananvapauden
heikentyminen**

**II. Elintilan
kapeneminen**

**I. Vaikutukset
Mielen-
terveydelle**

Häirintä kaventaa uhrin elintilaa

Häirintä yleensäkin rajoittaa kohteensa elintilaa: jos esimerkiksi ronskit vitsit on pakko hyväksyä ollakseen hyväksytyt tai edetäkseen työpaikalla, on uhrin valittava syrjinnän kohteena olemisen tai työpaikkansa välillä.

Häirintä rapauttaa osallisuuden kokemusta ja ihmisen mahdollisuuksia osallistua yhteisöön täysvertaisesti.

4. Mitä häirinnästä seuraa?

Häirinnän seuraukset ovat vakavia niin yksilön, yhteisön kuin koko yhteiskunnan näkökulmasta:

- Yksilön mielenterveys järkkyy.
- Yhteisöllisyys ja osallisuuden kokemus rapautuu.
- Uhka demokratialle, jos tietyt ihmisryhmät tippuvat ulos vuoropuhelusta.

**Esimerkki
III.
Politiikka**

**IV. Voimattomuuden
kokemukset**

**III. Demokratian
ja sananvapauden
heikentyminen**

**II. Elintilan
kapeneminen**

**I. Vaikutukset
Mielen-
terveydelle**

- Verkkohäirinnän kohteeksi joutuvat usein aktivistit, vaikuttajat, toimittajat, poliitikot ja tutkijat.
- Häirintä kohdistetaan erityisesti nuoriin naisiin, rodullistettuihin, seksuaali- ja sukupuolivähemmistöihin sekä vammaisiin henkilöihin.
- Häirinnän kohteeksi joutuminen kaventaa elintilaa ja vähentää uhrin halukkuutta osallistua yhteiskunnalliseen keskusteluun. Häirintä on uhka demokraattisen keskustelun toteutumiselle.
- Vihapuhe rajoittaa kohteensa sananvapautta.
- Sen tarkoitus on nöyryyttää, esineellistää, vähätellä toisen mielipiteitä ja taitoja, saada tuntemaan pelkoa ja haavoittuvuutta sekä kontrolloida ja rangaista tietystä käytöksestä poikkeamisesta.

Kuva: studiogstock / Fotostock.com

4. Mitä häirinnästä seuraa?

Häirinnän seuraukset ovat vakavia niin yksilön, yhteisön kuin koko yhteiskunnan näkökulmasta:

- Yksilön mielenterveys järkkyy.
- Yhteisöllisyys ja osallisuuden kokemus rapautuu.
- Uhka demokratialle, jos tietyt ihmisryhmät tippuvat ulos vuoropuhelusta.

**Esimerkki
III.
Politiikka**

**IV. Voimattomuuden
kokemukset**

**III. Demokratian
ja sananvapauden
heikentyminen**

**II. Elintilan
kapeneminen**

**I. Vaikutukset
Mielen-
terveydelle**

Häirityksi joutuneet eivät koe, että häirintään voitaisiin puuttua.

4. Mitä häirinnästä seuraa?

Häirinnän seuraukset ovat vakavia niin yksilön, yhteisön kuin koko yhteiskunnan näkökulmasta:

- Yksilön mielenterveys järkkyy.
- Yhteisöllisyys ja osallisuuden kokemus rapautuu.
- Uhka demokratialle, jos tietyt ihmisryhmät tippuvat ulos vuoropuhelusta.

**Esimerkki
III.
Politiikka**

**IV. Voimattomuuden
kokemukset**

**III. Demokratian
ja sananvapauden
heikentyminen**

**II. Elintilan
kapeneminen**

**I. Vaikutukset
Mielen-
terveydelle**

Tapausesimerkkejä III. Poliitikka

MTV selvitti: Lähes jokaisessa poliittisessa nuorisjärjestössä jouduttu puuttumaan seksuaaliseen häirintään

Kahdeksan poliitikassa vaikuttanutta naista kertoo kollegoiden syyllistyneen häirintään – ja miksi siitä useimmiten vaietaan

Häirintä on tuttua poliitikoille – jotkut ovat jopa jättäneet sen takia työnsä eduskunnassa, kansanedustaja kertoo

"Saisit enemmän ääniä, jos sulla olis bikinit päällä" – Nuori politiikan tekijä voi kohdata häirintää myös vaalikentillä

1. <https://www.mtvuutiset.fi/artikkeli/mtv-selvitti-lahes-jokaisessa-poliittisessa-nuorisjarjestossa-jouduttu-puuttumaan-seksuaaliseen-hairintaan/8455770>
2. <https://yle.fi/uutiset/3-12505752>
3. <https://www.suomenmaa.fi/uutiset/hairinta-on-tuttua-politikoille-jotkut-ovat-jopa-jattaneet-sen-takia-tyonsa-eduskunnassa-kansanedustaja-kertoo/>
4. <https://www.suomenmaa.fi/uutiset/saisit-enemmän-ääniä-jos-sulla-olis-bikinit-paalla-nuori-politiikan-tekija-voi-kohdata-hairintaa-myös-vaalikentilla/>

4. Mitä häirinnästä seuraa?

Häirinnän seuraukset ovat vakavia niin yksilön, yhteisön kuin koko yhteiskunnan näkökulmasta:

- Yksilön mielenterveys järkkyy.
- Yhteisöllisyys ja osallisuuden kokemus rapautuu.
- Uhka demokratialle, jos tietyt ihmisryhmät tippuvat ulos vuoropuhelusta.

**Esimerkki
III.
Politiikka**

**IV. Voimattomuuden
kokemukset**

**III. Demokratian
ja sananvapauden
heikentyminen**

**II. Elintilan
kapeneminen**

**I. Vaikutukset
Mielen-
terveydelle**

2. Mitä häirintä on?

3. Ketkä kokevat häirintää?

4. Mitä häirinnästä seuraa?

5. Minkä pitää muuttua?

1. Sisältövaroitukset ja turvallisemman tilan periaatteet

6. Keinoja häirinnän ehkäisemiseen ja puuttumiseen

7. Kiitos!

NAISTENKARTANO

Häirintä ei ole harmitonta!

Mitä se on ja minkä tulisi muuttua?

5. Minkä tulee muuttua?

Kuva: upklyak / Freepik

- Selkeiden toimintaohjeiden lisäksi muuttua pitää myös *asenteiden* ja *kulttuurin*, eli niiden ajatusmallien jotka estävät häirintään puuttumista.

- Kulttuuri ja asenteet muuttuvat hitaasti, ja asenneilmapiiri voi myös ottaa askelia taaksepäin, jos sitä ei aktiivisesti ylläpidetä.

- Häirinnän kitkeminen vaatii aktiivisia tekoja!

**Tarkista
uskomuksesi
häiritsijästä**

**Älä ummista
silmiäsi**

**Pölyytä
asenteesi
2020-luvulle**

Pölytä asenteesi 2020-luvulle

Osa nykyään häirinnäksi määriteltäväksi käytöksestä on ollut aikanaan sosiaalisesti sallittuna ja normaalina pidettyä.

Tästä voidaan pitää esimerkkeinä esimerkiksi n-sanan käyttöä neutraalina, tai "rakkaudesta se hevonenkin potkii".

5. Minkä tulee muuttua?

Kuva: upklyak / Freepik

- Selkeiden toimintaohjeiden lisäksi muuttua pitää myös *asenteiden* ja *kulttuurin*, eli niiden ajatusmallien jotka estävät häirintään puuttumista.

- Kulttuuri ja asenteet muuttuvat hitaasti, ja asenneilmapiiri voi myös ottaa askelia taaksepäin, jos sitä ei aktiivisesti ylläpidetä.

- Häirinnän kitkeminen vaatii aktiivisia tekoja!

**Tarkista
uskomuksesi
häiritsijästä**

**Älä ummista
silmiäsi**

**Pölyytä
asenteesi
2020-luvulle**

Älä ummista silmiäsi

Häirintää voidaan käyttää myös keinoina vaijentamiseen, esim. poliitikkoihin keskittyvä häirintä.

Vastuu häirintään puuttumisesta ja ilmapiiristä on kaikilla. Erityinen vastuu on johtavassa asemassa olevilla.

Häirinnästä kertominen on haastavaa uhrille, joka voi kokea tapahtuneesta häpeää, pelätä leimautumista tai asemansa menettämistä. Uhria on tärkeä kuunnella.

5. Minkä tulee muuttua?

Kuva: upklyak / Freepik

- Selkeiden toimintaohjeiden lisäksi muuttua pitää myös *asenteiden* ja *kulttuurin*, eli niiden ajatusmallien jotka estävät häirintään puuttumista.

- Kulttuuri ja asenteet muuttuvat hitaasti, ja asenneilmapiiri voi myös ottaa askelia taaksepäin, jos sitä ei aktiivisesti ylläpidetä.

- Häirinnän kitkeminen vaatii aktiivisia tekoja!

**Tarkista
uskomuksesi
häiritsijästä**

**Älä ummista
silmiäsi**

**Pölyytä
asenteesi
2020-luvulle**

Tarkista uskomuksesi häiritsijästä

- Häiritsijää ei voi tunnistaa ulkoisista ominaisuuksista.
- Häiritsijä voi samalla olla pidetty ja kunnioitettu yhteisön jäsen, sekä muissa ihmissuhteissaan ongelmaton.
- Yhteisön haluttomuus puuttua häirintään voi perustua leimautumisen pelkoon.
- **Ajatus häirintään syyllistyvästä viallisesta poikkeusyksilöstä on houkuttava mutta epätosi.**

5. Minkä tulee muuttua?

Kuva: upklyak / Freepik

- Selkeiden toimintaohjeiden lisäksi muuttua pitää myös *asenteiden* ja *kulttuurin*, eli niiden ajatusmallien jotka estävät häirintään puuttumista.

- Kulttuuri ja asenteet muuttuvat hitaasti, ja asenneilmapiiri voi myös ottaa askelia taaksepäin, jos sitä ei aktiivisesti ylläpidetä.

- Häirinnän kitkeminen vaatii aktiivisia tekoja!

**Tarkista
uskomuksesi
häiritsijästä**

**Älä ummista
silmiäsi**

**Pölyytä
asenteesi
2020-luvulle**

2. Mitä häirintä on?

3. Ketkä kokevat häirintää?

4. Mitä häirinnästä seuraa?

5. Minkä pitää muuttua?

1. Sisältövaroitukset ja turvallisemman tilan periaatteet

6. Keinoja häirinnän ehkäisemiseen ja puuttumiseen

7. Kiitos!

NAISTENKARTANO

Häirintä ei ole harmitonta!

Mitä se on ja minkä tulisi muuttua?

Ennaltaehkäisy on tärkeää!

- Sanota yhteisössasi ääneen, mikä on sallittua ja mikä ei
  - Sanoita työpaikan tai yhteisön arvot ja pelisäännöt
- Muista että oma käytös on esimerkkinä
- Pohdi omia asenteita
  - Kohtelenko kaikkia samalla lailla?
- Työpaikalla kannattaa ottaa käyttöön häirintään puuttumisen malli jo ennaltaehkäisevästi
  - tärkeää on, että ihmiset tuntevat mallin, se on ymmärrettävä ja tukee heidän toimintaansa.

Tietoa ja tukea

Työntekijän ohjeistus

Häirintä-tilanteisiin puuttuminen

Häirintään puuttuminen ei ole mahdotonta!

- Johdolla ja työpaikalla on päävastuu häirintään puuttumisessa
- Työsuojelulliset prosessit toimivat myös häirintätapauksissa – **pyörää ei tarvitse keksiä uudelleen!**
  - Keskustele osapuolten kanssa erikseen, yhdessä, sovi ja viesti jatkotoimet
- Työpaikan toimintakulttuuri voi joko edistää tai estää häirintään puuttumista

Ennaltaehkäisy on tärkeää!

- Sanota yhteisössasi ääneen, mikä on sallittua ja mikä ei
  - Sanoita työpaikan tai yhteisön arvot ja pelisäännöt
- Muista että oma käytös on esimerkkinä
- Pohdi omia asenteita
  - Kohtelenko kaikkia samalla lailla?
- Työpaikalla kannattaa ottaa käyttöön häirintään puuttumisen malli jo ennaltaehkäisevästi
  - tärkeää on, että ihmiset tuntevat mallin, se on ymmärrettävä ja tukee heidän toimintaansa.

Tietoa ja tukea

Työntekijän ohjeistus

Häirintä-tilanteisiin puuttuminen

Mitä teen jos kohtaan häirintää?

1. reagoi heti
2. pyydä häiritsijää lopettamaan
3. ota yhteyttä vastuuhenkilöön, esim. työpaikalla esihenkilöön
4. kirjaa tapahtumat ylös
5. hae apua asian käsittelyyn tarvittaessa, esimerkiksi työsuojelusta, työterveydestä tai terveydenhuollosta

Mitä teen jos minua syytetään häirinnästä?

Mitä teen jos minua syytetään häirinnästä?

- Häirinnästä syytetyille on myös olemassa ohjeistusta ja tukea
- Tärkeintä on reagoida rauhallisesti ja keskustella johdon tai vastaavan tahon kanssa asiasta maltilla
- Omalta kannaltasi tärkeää on, että saat palautetta siitä, minkälaisen käyttäytymisesi tai toimintasi on koettu häirintänä
- Pyri ymmärtämään häirinnän kokijan näkökulmaa, vaikka olisitkin itse eri mieltä
- Etsi aktiivisesti ratkaisua
- Ole valmis pyytämään anteeksi

Mitä teen jos kohtaan häirintää?

1. reagoi heti
2. pyydä häiritsijää lopettamaan
3. ota yhteyttä vastuuhenkilöön, esim. työpaikalla esihenkilöön
4. kirjaa tapahtumat ylös
5. hae apua asian käsittelyyn tarvittaessa, esimerkiksi työsuojelusta, työterveydestä tai terveydenhuollosta

Mitä teen jos minua syytetään häirinnästä?

Ennaltaehkäisy on tärkeää!

- Sanota yhteisössasi ääneen, mikä on sallittua ja mikä ei
  - Sanoita työpaikan tai yhteisön arvot ja pelisäännöt
- Muista että oma käytös on esimerkkinä
- Pohdi omia asenteita
  - Kohtelenko kaikkia samalla lailla?
- Työpaikalla kannattaa ottaa käyttöön häirintään puuttumisen malli jo ennaltaehkäisevästi
  - tärkeää on, että ihmiset tuntevat mallin, se on ymmärrettävä ja tukee heidän toimintaansa.

Tietoa ja tukea

Työntekijän ohjeistus

Häirintä-tilanteisiin puuttuminen

Tietoa ja tukea häirintään puuttumiseen

Teollisuusliitto: Asiallinen kohtelu sallittu! -opas.

<https://www.teollisuusliitto.fi/wp-content/uploads/2022/11/221124-Asiallinen-kohtelu-sallittu.pdf>

Työturvallisuuskeskus: Häirintä ja epäasiallinen kohtelu -sivusto.

<https://ttk.fi/tyoturvallisuus/tyoyhteiso/hairinta-ja-epaasiallinen-kohtelu/>

Työterveyslaitos: Työpaikkakiusaaminen-sivusto.

<https://www.ttl.fi/teemat/tyohyvinvointi-ja-tyokyky/tyopaikkakiusaaminen>

Työsuojeluhallinto: Epäasiallinen kohtelu -sivusto.

<https://www.tyosuoja.fi/tyoolot/epaasiallinen-kohtelu>

Urheiluseuroille: Et ole yksin! sivusto.

<https://www.etoleyksin.fi/>

Tietoa syrjinnästä: Yhdenvertaisuusvaltuutettu.

<https://syrjintatieto.fi/>

Ennaltaehkäisy on tärkeää!

- Sanota yhteisössasi ääneen, mikä on sallittua ja mikä ei
  - Sanoita työpaikan tai yhteisön arvot ja pelisäännöt
- Muista että oma käytös on esimerkkinä
- Pohdi omia asenteita
  - Kohtelenko kaikkia samalla lailla?
- Työpaikalla kannattaa ottaa käyttöön häirintään puuttumisen malli jo ennaltaehkäisevästi
  - tärkeää on, että ihmiset tuntevat mallin, se on ymmärrettävä ja tukee heidän toimintaansa.

Tietoa ja tukea

Työntekijän ohjeistus

Häirintä-tilanteisiin puuttuminen

2. Mitä häirintä on?

3. Ketkä kokevat häirintää?

4. Mitä häirinnästä seuraa?

5. Minkä pitää muuttua?

1. Sisältövaroitukset ja turvallisemman tilan periaatteet

6. Keinoja häirinnän ehkäisemiseen ja puuttumiseen

7. Kiitos!

NAISTENKARTANO

Häirintä ei ole harmitonta!

Mitä se on ja minkä tulisi muuttua?

Kiitos osallistumisestasi!

naisjarjestot.fi

@naisjarjestot

/naisjarjestot

@naisjarjestot

naistenkartano.com

@naistenkartano

/naistenkartano

@naistenkartano

Nais järjestöjen
Keskusliitto

2. Mitä häirintä on?

3. Ketkä kokevat häirintää?

4. Mitä häirinnästä seuraa?

5. Minkä pitää muuttua?

1. Sisältövaroitukset ja turvallisemman tilan periaatteet

6. Keinoja häirinnän ehkäisemiseen ja puuttumiseen

7. Kiitos!

NAISTENKARTANO

Häirintä ei ole harmitonta!

Mitä se on ja minkä tulisi muuttua?